

מסורת הש"ס

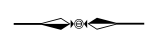
(א) ב"ק עב: (ב) ב"מ כב: ב"ק עג. קידושין נב: (ג) [בס"ח: משומד], (ד) [מוספ' מכת פ"ח], (ה) [עירובין מו:], (ו) בס"ח: משומד, (ז) [כל פירושים הלל בערוך ערך סה ג], (ח) [ג"ל כל הכשר קח:], (ט) [ועי' מוס' מ"ק ת. ד"ה נפקא ליה], (י) [ג"ל ופסקיה],



תורה אור השלם

- לא תשא שמע שווא אל תשת דרך עם רשע להיית ער חקם:

שמות כ א



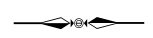
גליון הש"ס

תוס' ד"ה אין וכו' ובבישול חרא שקה אסור. עיין מ"ק דף ח מוס' ד"ה נפקא ובגדלים דף ד ע"א מוס' ד"ה חידוש. ולא זכיתי להבין דהתם שייך למר כיון דדינא דבשר בחלב חידוש לקולא לא ילפי' מניה שום דבר דלמלא גס ההומרא דטעם כעיקר הוא חידוש רק בבשר בחלב אבל הכא הא פסולים דהראשונים לא זכרין למילף כלל מהמהם אלא דמסקתא הוא כולל כל שני כתי עדים הממחשים. וה' יאיר עיני:



הגהות הב"ח

(א) גמ' כי מרי צמד ותרתי בחדר אי נמי: (ב) רש"י ד"ה חלצה וכו' ר' יוסי ממזמן לנפשות: (ג) ד"ה כי פליגי וכו' למתליה סק"ד ואח"כ מ"ה הדיא דקמתי:



מוסף רש"י

למפרע הוא נפסל. העיד צניסן והחס על עדות זו וז' עדיות שהעיד צא"ר, כל העדיות שהעיד צניסים פסולות, דמשעת שהעיד עדות זו נפסל (ב"ק עב:).
משום פסידא דלקוחות. שסתמוה על שטר מכירה צנימים (שם) ותרתי אחריני להך, דליכא חידושא (שם). בגזלנותא. שלא היומטוהו אלא העידו שנים על אלו שכן גזלינן, והכא ליכא למימר סמוך אהני, דהא מילתא אחריתא היא (שם). ביע"ל קג"ם. סומני משועות כי וזו אחד מהן, עד זומם (שם) סומני הלכות כי סנהלוקן בזה אביי ורבא ובעל מקום הלכה כרבא סוף מאלו (תדושין עב:).

עד זומם. העיד צניסן והחס בתשרי על עדות זו: למפרע. כל

עדיות שהעיד מניסן ואילך פסולינן שהרי משהעיד עדות זו הוא רשע: **מיכן ולהבא**. משהחס: **חידוש הוא**. שנפסלינן שנים בשציל

שנים שאומרים עמנו הייתם דמאי חזית דקמכת אהני סמוך אהני אלא

גזירת הכתוב הוא הלכך אין לך בו אלא משעת חידוש ואילך משעה שהחס: **פסידא דלקוחות**. שלקחו עדות על פיו וחתם בשטרם מניסן עד תשרי ועדיין לא היה ידוע שהוא פסול: **מאי צניייהו**. צין הני תרי טעמי דרבא: **תרי צחד**. תרי כימות שהעידו צכת זו שנים אמרו לכל אחד עמנו הייתם במקום פלוני. חידוש ליכא פסידא דלקוחות איכא: א"ע דפסלינהו. להני תרי: **בגזלנותא**. שהעידו שגזלינן הם על גזילה שגזלו צניסן. חידוש ליכא דהא מילתא אחריתי קמסקדי אבל פסידא דלקוחות איכא: **יע"ל קג"ס**. יאוש שלא מדעת צאלו מציאות (צ"מ ד' סא:). עד זומם הכא. למי העומד מאליו צפ"ק דעירוני (ד' טו:). קידושין שלא נמסרו לציאה צהאיש מקדש (קדושין ד' גא:). גילוי דעת צגיטין צשולט גט (גיטין ד' לג:). מומרי^(א) אוכל נצילות להכעיס לקמן: **ה"ג מומר**^(א) **אוכל נצילות (למיאצון דברי הכל פסול**.

דכיון דמשום ממון קעביד דהא שכיחא בוזל טפי מדיהמירא הוה ליה כרשע דחמס ופסול לעדות: **שזעם שוא**. על העמוד של אצן שהוא של אצן. שזעם שקר על העמוד של אצן שהוא של וזה: **אע"ג** דלאו רשע דחמס הוא: **ומלוי רבים**. הני אין אצל אוכל נצילות להכעיס לא. ומיהו למיאצון כגזלינן ומלוי ריבית דמו דמשום ממון קעביד הלכך חשוד למישקל שזחדא ואסודאי שקרא: **צדיני נפשות**. שכיון שהושעד לחמור הושעד לקל: **אציי כר' מאיר**. דהיינו נמי מקולא לחומרא דאוכל נצילות נמי לשמים ואינו רע לצריות אצל מעיד שקר צממון רע לשמים ורע לצריות שהרי מפסידין בעדותו וקא פסיל ליה אציי משום נצילות לעדות ממון: **אלינא דרבי יוסי דר"ע לא פליגי**. כלומר אציי ודאי לאו כרבי יוסי מצי לאוקומא למילתיה דכיון דאמר רבי יוסי^(ב) ממון לנפשות לא מיפסל ואע"ג דממון הוי רע לשמים ורע לצריות וכל שכן דמבצלה לממון לא אפסיל ולאציי על כרחיה תנאי היא: **כי פליגי אלינא דר' מאיר**. כלומר לרבא לא חוקמא כתנאי דרבא אפילו אלינא דר"מ אמר למילתיה^(ג): **האי**. דקמתי אלו הגזלינן ומלוי ריבית דמשמע אצל אוכלי נצילות כשרין: **ר' יוסי היא**. דאמר מקולתא לחמירתא לא ויחידאה הוא: **לצהוהו לעיניה**. ^(א) ינקרו את עיניו דצטלו מיתות צ"ד והאי קנסא קא עצדינן ביה דצ"ד מכין ועונשין שלא מן המורה. וי"א יטלו ממנו ויתנו ליורשין. ויש אומרים שמתא. וראשון עיקר: **חושאל**. שעורין קלופין: קמא

מעין פלוגמתייהו קאת: **במאי** **שבועות שבועות דע"בא**. תימיה לתיצי אציי לרבא מפרק כל הנשבעין (שזעיות דף מד:). דתנן ושכנגדו חשוד

על אשזועה נשצע ונוטל וקא צעי למימר דאפי' שזעית שוא אלמא לא צעינן רשע דחמס מגו דחשוד אשזועת שוא דרע לשמים חשוד נמי אשזועת ממון דרע לשמים הוי רע לצריות וי"ל דלא דמי דהתם מן השזועה הוא רע לשמים ועכשיו שכופר ממון לחצירו הוה ליה נמי רע לצריות הלכך מיראת שזועה לא יודה דכבר רע לשמים הוא וצהאי שזועה נמי ליכא כ"א רע לשמים כדפרישית אצל הכא גבי עדות אע"ג דהוא רע לשמים משום שזעית שוא לא יעיד עדות שקר להיות רע לצריות רע^(א) וע"ע מוס' שזעיות מו: ד"ה ואפילין:

דהוא קל פסול. כר' מאיר דאמר הוום אפילו בדיני ממונות שהוא חמור ורבא כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כשם שפסול לחמור כך הוא פסול לקל אבל מקולא לחומרא לא אמרינן ודחינן לא אביי דאמר כר' מאיר דקיי"ל הלכתא כתרומיהו ורבא אמר לך אנא דאמנא אפי' לר' מאיר ע"כ לא אמר ר' מאיר פסול אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים שעבר על לא תענה ורע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל גבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל גבילה הוא לא מיפסיל ואסיקנא ואע"ג דעלתה בתיובתא לאביי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר הואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קטל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קטל ניכתייה כלומר יכו אותו בממנוני ליכהויה מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכהויה יכה אי עיניו ורוב חכמי הגאונים אמרו קונסין אותו ונוטליין את כחו ואת רוחו. אתו תרי סהדי ואסהידו דוראי קטל ואתו סהדי אחרנא אסהידו בחד מהני

זה בורר פרק שלישי סנהדרין

כו.

רבא אמר מכאן ול"הבא הוא נפסל. תימיה הא דלמר צפ' חזקת הצתים (צ"ב ד' לא. ושם) זה אומר של אצותי ואכלתיה שני חזקה וזה אומר כו' האי אייתי סהדי דלצהתיה היא ואכלה שני חזקה והאי אייתי סהדי דלכלה שני חזקה וקאמר התם אוקי חזקה צהדי חזקה ואמר רבא עדות מוכחשת

היא והשתא מאי נפקא לן מינה כיון דלמר רבא מכאן ולהבא הוא נפסל ה"נ היה לו לומר למאי דאיתכחוש איתכחוש אצל עדות של אצהתא שהיה קודם שהוכחשו לא וה"נ גבי הזמה קאמר רבא גבי טציחה ומכירה דהזמו על הטציחה ולא על הגניבה למאי דאיתחוש איתחוש צהכחשה לא כ"ש וכ"ת דהתם מיירי סמוך כדי דצור הוכחשו והא מוכח אותה שמעתין דפרק מרובה (צ"ק דף עב: ושם) גבי טציחה ומכירה דלפילו מוך כדי דצור לא מיפסלי למפרע אלינא דרבא וי"ל כיון שאותם שמי עדיות צקרקע אחת הוי כעדות אחת כדמפלגי התם אצל הכא אף על פי שהוזקו שקרינן על הטציחה על הגניבה לא הוזקו: **איין** דך בו אלא חידושו. משמע דמחידוש הוי ממה שאני פוסל

את הראשונים תימיה דהתם (צ"ב דף לא:). קאמר לימא רבא דלמר כרצ חסדא דלמר צהדי סהדי שקרי למה לי ומפסלי שמי העדות אפי' צהוכחשו צעלמא דמכתשי אהדדי תרומיהו פסולי ואס כן מאי חידוש הוא גבי הזמה אי פסלינן עדים הראשונים ויש לומר דלמאי דצעי למימר דהתם מעיקרא דרבא צצירא ליה דרצ חסדא היינו לנישנא דפסידא דלקוחות וי"מ דהא דקאמר הכא חידוש לאו אפסולא דקמאי קאי אלא אהכשירא דתמראי כלומר היה לנו לפוסלן כל שמי כימות וכיון דאיכא חידוש לא ילפינן אף לגבי הפסול לפוסלן כלל הראשונים למפרע וכו' האי גזונא אמרינן פרק^(א) גיד השטה (חולין דף גט ושם) דלא ילפינן דטעם כעיקר מצצר בחלצ משום דליכא צו חידוש צהמירו דהא אי תרו ליה צבחלצ כולי יומא שרי^(ב) וצנישול חדא שעה אסורי^(א): **דאסהידו בי תרי בחד ותרי בחד**. וקשה לר"ת

חדא דמאי קאמר דלסהידו צי תרי צחד ותרי צחד ומשום הכי ליכא חידוש הא תרי כמאה ועוד דמאי קאמר דפסליניהו בגזלנותא הא לא הוי מעיין פלוגמתייהו כלל דפליגי צהזמה ולא שייך איכא צניייהו אלא מעיין פלוגמתייהו ועוד דעדים זוממין מצעי ליה לעיל למימר כיון דלמרת תרי צחד ותרי צחד ואמאי נקט עד זומם ונראה לר"ת דגרסינן דלסהידו תרי [צחד] ותו לא שלא הוים כי אס האחד והשתא ניחא דלהכי נקט לעיל עד זומם לשון יחיד וניחא נמי הא דמהני

והלן אמר קל פסול. כר' מאיר דאמר הוום אפילו בדיני ממונות שהוא חמור ורבא כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כשם שפסול לחמור כך הוא פסול לקל אבל מקולא לחומרא לא אמרינן ודחינן לא אביי דאמר כר' מאיר דקיי"ל הלכתא כתרומיהו ורבא אמר לך אנא דאמנא אפי' לר' מאיר ע"כ לא אמר ר' מאיר פסול אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים שעבר על לא תענה ורע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל גבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל גבילה הוא לא מיפסיל ואסיקנא ואע"ג דעלתה בתיובתא לאביי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר הואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קטל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קטל ניכתייה כלומר יכו אותו בממנוני ליכהויה מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכהויה יכה אי עיניו ורוב חכמי הגאונים אמרו קונסין אותו ונוטליין את כחו ואת רוחו. אתו תרי סהדי ואסהידו דוראי קטל ואתו סהדי אחרנא אסהידו בחד מהני

והלן אמר קל פסול. כר' מאיר דאמר הוום אפילו בדיני ממונות שהוא חמור ורבא כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כשם שפסול לחמור כך הוא פסול לקל אבל מקולא לחומרא לא אמרינן ודחינן לא אביי דאמר כר' מאיר דקיי"ל הלכתא כתרומיהו ורבא אמר לך אנא דאמנא אפי' לר' מאיר ע"כ לא אמר ר' מאיר פסול אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים שעבר על לא תענה ורע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל גבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל גבילה הוא לא מיפסיל ואסיקנא ואע"ג דעלתה בתיובתא לאביי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר הואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קטל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קטל ניכתייה כלומר יכו אותו בממנוני ליכהויה מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכהויה יכה אי עיניו ורוב חכמי הגאונים אמרו קונסין אותו ונוטליין את כחו ואת רוחו. אתו תרי סהדי ואסהידו דוראי קטל ואתו סהדי אחרנא אסהידו בחד מהני

(א) ועי' מוס' כחן ד"ה מאי ובשזעיות שם דמי' לקושא הלו.

והאי דמאיר דאמר הוום אפילו בדיני ממונות שהוא חמור ורבא כר' יוסי דאמר מחומרא לקולא אמר כשם שפסול לחמור כך הוא פסול לקול אבל מקולא לחומרא לא אמרינן ודחינן לא אביי דאמר כר' מאיר דקיי"ל הלכתא כתרומיהו ורבא אמר לך אנא דאמנא אפי' לר' מאיר ע"כ לא אמר ר' מאיר פסול אלא גבי עד זומם דממון דרע לשמים שעבר על לא תענה ורע לבריות שהעיד עליו והענישו ממון. אבל גבי אוכל גבילה להכעיס דרע לשמים שעבר על לא תאכלו כל גבילה הוא לא מיפסיל ואסיקנא ואע"ג דעלתה בתיובתא לאביי הלכתא כוותיה. דהא מתניתא דאיתותב מינה לר' יוסי היא ובהא לית הלכתא כר' יוסי אלא כר' מאיר הואיל וסתם לן תנא כוותיה. כי הא דבר חמא קטל נפשא אמר ליה ריש (לקיש) גלותא לרב אחא בר יעקב עיין בדיניה אי ודאי קטל ניכתייה כלומר יכו אותו בממנוני ליכהויה מלשון הכאה כך פירשוהו מקצת הגאונים דאמר' ליכה